

Blå tankar om framtidens försvar

Rapport från moderaternas försvarskommitté

juli 2010

Innehåll

INNEHÅLL	2
INLEDNING	3
SÄKERHETSPOLITISK UTBLICK	4
SVERIGES SÄKERHETS- OCH FÖRSVARSPOLITIK	6
EU:S GEMENSAMMA UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIK	7
UTÖKAT FÖRSVARSSAMARBETE I NORDEN	7
MEDLEMSKAP I NATO	7
FÖRSVARSMAKTENS INRIKTNING	8
Direktutbildning till Hemvärnet	9
SKYDD AV KRITISK INFRASTRUKTUR	9
FLYGPATRULLERING ÖVER ISLAND OCH BALTIKUM	10
ÖSTERSJÖN OCH SJÖÖVERVAKNING	10
INTERNATIONELL ÖVNINGSVERKSAMHET	11
FREDSFRÄMJANDE INTERNATIONELLA INSATSER	11
FN-ledda fredsinsatser	12

Inledning

Under mandatperioden har riksdagen antagit en ny inriktning för det svenska försvarret. Inriktningsbeslutet är ett mycket viktigt steg mot ett modernt och tillgängligt försvar och där fokus är att öka försvarsförmågan. Inriktningsbeslutet sträcker sig till och med 2014.

Den moderata försvarskommittén utgörs av de moderata ledamöterna i försvarskommittén. Tillsammans har kommittén mer än 40 års samlad erfarenhet från arbete i Försvarskommittén. I detta dokument ger den moderata försvarskommittén sin syn på Sveriges försvar 2014 och framåt. Utgångspunkten har varit den gällande försvarspolitiska inriktningen. Synpunkterna som framförs i dokumentet är den moderata försvarskommitténs och sammanfattas i ett antal punkter.

- För att säkerställa Försvarsmaktens framtida behov behöver sannolikt försvarsanslaget ökas inom en period på 5-8-år.
- Överföring av resurser från försvarets stöd- och ledningsfunktioner till den operativa verksamheten måste fortsätta.
- Moderaterna bör ta initiativ till att Sverige ska söka medlemskap i Nato.
- Sverige bör även i fortsättningen leda en av EU:s stridsgrupper.
- Sverige bör ta initiativ till att utveckla det nordiska försvarssamarbetet.
- Sverige bör erbjuda sitt deltagande i patrulleringen av luftrummen över Baltikum och Island.
- Sverige bör ha cirka 2 000 soldater i internationella fredsfrämjande insatser.
- Sverige bör fokusera på ett fåtal, men större fredsfrämjande insatser.
- Den civil-militära samverkan vid fredsfrämjande insatser måste förbättras.
- Direktutbildningen till Hemvärnet bör utökas och genomföras på flera orter än idag.
- Försvarsmaktens förmåga till patrullering under och över havsytan måste säkerställas.
- Samhällets samlade resurser ska användas för att skydda viktiga flöden av bl.a. råvaror, varor, information och människor.
- De nationella skyddsstyrkorna måste få en tydligare roll avseende skydd av militära anläggningar och kritisk infrastruktur.
- Samverkan mellan sjöövervakande myndigheter nationellt och internationellt måste förbättras.
- Försvarsmaktens internationella övningsverksamhet måste utvecklas.

Säkerhetspolitisk utblick

Sveriges säkerhetspolitiska situation har förändrats avsevärt bara under de senaste tio åren. Polen och de baltiska ländernas medlemskap i Nato och därefter EU, har gjort Östersjön till något av ett EU-innanhav. Östersjöns betydelse, som transportled, ökar stadigt, i synnerhet för olja från de ryska oljehamnarna i finska viken. I takt med klimatuppvärmningen öppnas nya möjligheter för transporter och utvinning av energiråvaror i Barentsregionen. Samtidigt befinner vi oss mitt i en allt snabbare globalisering som för Sverige närmare övriga världen. Världshandeln ökar och vårt beroende av andra länder i takt med den. Svenskar reser mer och allt längre och information sprids på några ögonblick till miljoner människor i hela världen. Skeenden i avlägsna delar av världen kan omedelbart få ekonomiska och säkerhetspolitiska konsekvenser för Sverige och svenskar i eller utanför vårt lands gränser.

Detta är bara några av de stora förändringar som i grunden har påverkat Sverige och vårt förhållande till länderna i Östersjöregionen, i Europa och i övriga världen.

Sverige är en aktiv deltagare i EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och EU är Sveriges viktigaste forum för säkerhetspolitisk samordning. Sveriges beslut att ratificera Lissabonfördraget innebär att vi aktivt ska medverka och ta vår del av det solidariska ansvar för Europas säkerhet som det nya fördraget innebär. Genom utvidgning och samarbeten, med länder utanför unionen, har EU skapat stabilitet i Europa. EU:s politiska och ekonomiska attraktionskraft, tillsammans med möjligheten att ge stöd till utveckling, utgör kraftfulla verktyg för att sprida stabilitet och säkerhet. EU har en unik förmåga att koppla samman civila och militära krishanteringsresurser för att främja fred och säkerhet inom Europa och globalt. Sverige har aktivt verkat för att utveckla och förbättra EU:s krishanteringsförmåga.

Utvecklingen av det nordiska försvarspolitiska samarbetet vilar på en värdegemenskap och lång tradition av politiskt samarbete. Grunderna för samarbetet är behovet av att hitta samverkanslösningar som kan effektivisera användningen av resurser inom respektive försvarsmakter.

Det nordiska försvarssamarbetet skall även ses i ljuset av den säkerhetspolitiska renässans som Nordkalotten och Barentsområdet genomgår. I takt med att Nordostpassagen friläggs och nya områden görs tillgängliga för utvinning av energiråvaror ökar strandstaternas strategiska intressen i regionen. Gamla gränstvister har därför återigen aktualiserats.

Nato utgör fortfarande ryggrad i försvarsplaneringen för de flesta europeiska länder. Organisationen har emellertid utvecklats sedan kalla krigets slut och har under det gångna decenniet fokuserat på att utveckla sin krishanteringsförmåga. Efter kriget i Georgien har vissa medlemsländer ökat kraven på att Nato ska återupprätta sitt försvarsplaneringsarbete. Nato utgör även en central del i vad som brukar kallas den transatlantiska länken mellan Europa och Nordamerika. Den transatlantiska länken vilar på en gemensam historia och en värdegemenskap mellan Europa och Nordamerika. Det faktum att Sverige står utanför Nato begränsar Sveriges politiska inflytande på Natos säkerhetspolitiska utveckling, men också inom EU:s säkerhetspolitik där 21 av 27 länder är medlemmar i Nato.

Sverige har ett nära samarbete med Nato och ingår i Nato-ledda operationer både i Afghanistan och i Kosovo. Att Sverige inte är medlemmar i Nato försvårar stundtals samarbetet, främst på operativ nivå.

Ryssland är en fortsatt mycket viktig aktör i Östersjöregionen. Det ryska inflytandet i Östersjöregionen och Europa är starkt sammankopplat med exporten av energiråvaror. En långsiktig och medveten strategi har gett Ryssland en särställning som den största leverantören till EU av naturgas, och EU-ländernas beroende ökar.

Bygget av gasledningen Nord Stream befäster, tillsammans med South Stream, EU:s beroende av rysk naturgas. Gasledningarna betraktas redan av ryska myndigheter som ett vitalt strategiskt intresse. Nord Stream används också i den inhemska ryska försvarsdebatten som argument för en modernisering av den ryska Östersjöflottan. Gasledningen utgör en ny strategisk förutsättning för Östersjön och dess strandstater.

Fortfarande är de ekonomiska problemen i Ryssland mycket omfattande. Energiråvarornas totala dominans av den ryska exporten gör den ryska ekonomin sårbar, något som framkommit med stor tydlighet under den rådande finanskrisen. Detta har lett till en djup svacka i den ryska ekonomin, men som på relativt kort tid kan återhämta sig när priset på energiråvaror stiger. En stark centralisering av både politisk och ekonomisk makt samt en mycket omfattande korruption, bidrar till problemen i den ryska ekonomin och hämmar utvecklingen av både gamla och nya ekonomiska sektorer. Detta får även genomslag i den försvarsindustriella sektorn.

Den politiska utvecklingen i Ryssland präglas av en revanschism och strävar mot att återta den tidigare särställningen som en stormakt i världspolitiken. Detta tar sig uttryck i en ökande nationalism och tydliga politiska markeringar mot vad som betraktas som den ryska intressesfären. Det senaste decenniet har Ryssland uppvisat en negativ demokratisk utveckling. Särskilt märkbar är utvecklingen avseende tryck- och yttrandefrihet med ökad statlig kontroll över medier och begränsningar i opinionsbildning.

Rysslands militära styrkor står inför en omfattande reformering. Inriktningen är att öka andelen anställda soldater till förmån för mobiliseringsförbanden. I Ryssland, liksom i stora delar av västs försvarsmakter, går utvecklingen mot lättare förband med hög rörlighet. Tillsammans med stora satsningar på materiell förnyelse bedöms den ryska militära förmågan öka, men är fortfarande inte i paritet med storleken och förmågan vid slutet av kalla kriget. Trots att Ryssland har ökat försvarsanslaget är det ekonomiskt fortfarande i paritet med t.ex. Tyskland och Frankrike. Kärnvapen utgör både ett politisk och militärstrategiskt mycket viktig komponent. I den ryska försvarsdoktrinen utgör kärnvapen en viktig del och är starkt förknippat med bilden av en politisk stormakt.

Den ryska invasionen i Georgien i augusti 2008 var en klar markering av Rysslands intressen gentemot Nato. Den allmänna bedömningen är att Rysslands tröskel för våldsanvändning har sänkts genom kriget i Georgien.

Den ryska ambitionen, att återta positionen som en stormakt störs möjligen av Kina. Med sin kraftiga ekonomiska tillväxt, sin stora befolkning och det faktum att landet har kärnvapen, är Kina redan idag att betrakta som en politisk och ekonomisk stor-

makt. Kinas handel med Ryssland och Kinas ökande inflytande i de glest befolkade östra delarna av Ryssland ses med oro i Moskva.

Kina och Indiens ekonomiska utveckling har tagit miljoner människor ur fattigdom. Samtidigt har klyftorna mellan landsbygds- och stadsregioner ökat. Med högre levnadsstandard ökar också konsumtionen och behoven av naturresurser. Även om den pågående ekonomiska världskrisen har dämpat efterfrågan på råvaror tillfälligt, fortgår kampen om naturresurser där Kina är en offensiv aktör. Den pågående utvecklingen i Kina kan medföra ökade krav på rättigheter från de många minoriteter som lever i landet. Detta kan i sin tur bädda för interna konflikter och ytterst en fragmentering av landet, något som sannolikt skulle få effekter på angränsande regioner.

Trots att antalet konflikter i världen har minskat med 40 procent, sedan kalla krigets slut, är behovet av militära fredsfrämjande insatser stort. Utvecklingen längs Afrikas horn, i Sudan och Kongo, för att nämna några exempel, tyder inte på att det behovet minskar. Bristen på demokrati och respekt för mänskliga rättigheter ökar risken för nya konflikter.

USA och Natos resurser är hårt ansträngda i Irak och Afghanistan. Den Afrikanska unionen tar ett allt större ansvar för att stävja kontinentens oroshärdar men saknar EU:s resurser och förmåga att koordinera civila och militära insatser. Sammanfallande stater, även på andra kontinenter än den europeiska, riskerar att utgöra säkerhetspolitiska hot för Europa och Sverige. En kollapsad stat sammanfaller vanligen med humanitära kriser med flyktingströmmar, grov organiserad brottslighet och smuggling som följd. Sjöroveriet utanför Somalias kust och de stora flyktingströmmar som når de europeiska Medelhavsländerna är exempel på hur till synes lokala eller regionala konflikter får effekter på EU och Sverige.

Sveriges säkerhets- och försvarspolitik

Genom Sveriges medlemskap i EU 1995 upphörde vi att vara neutrala. Sverige är alltså jämt militärt alliansfritt. Genom undertecknandet av Lissabonfördraget och den svenska regeringens solidaritetsförklaring kan och ska vi inte förhålla oss passiva om en katastrof eller ett angrepp drabbar ett annat EU-land eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Det går heller inte att se ett scenario där en militär konflikt i vårt närområde skulle drabba endast ett land. Därför bör Sverige både kunna ge och ta militär hjälp. Även om det inte råder något hot om väpnat angrepp mot Sverige kan det inte uteslutas att kriser eller incidenter inträffar, som omfattar militära medel.

Sverige ska inte förhålla sig neutralt, Sverige ska ta ställning för mänskliga rättigheter och mot förtryck, för demokrati och mot diktatur.

EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik

- Sverige bör även i fortsättningen leda en av EU:s stridsgrupper

Sverige bör fortsätta ta en aktiv roll och vara drivande i utvecklingen av EU:s militära samarbete. Detta innebär inte att EU ska ha gemensamma styrkor eller ett gemensamt försvar. Under Sveriges ordförandeskap i EU verkade regeringen för en reformering av EU:s stridgruppkoncept, liksom förmågan till civil-militär samverkan vid fredsfrämjande insatser. Sverige bör fortsätta verka för en utveckling av dessa förmågor, liksom ta ansvar för en EU-stridsgrupp.

Utökad försvarssamarbete i Norden

- Sverige bör ta initiativ till att utveckla det nordiska försvarssamarbetet.

Behoven av att samverka för att uppnå effektivt resursutnyttjande och kunskapsutbytet har drivit fram samarbetet som på sikt kan komma att innebära t.ex. gemensam sjö- och luftövervakning. Torvald Stoltenbergs rapport från 2009, presenterar ytterligare förslag på hur de nordiska länderna kan utöka försvarssamarbetet och uppmanar länderna att ta ett gemensamt ansvar för säkerheten i Norden. I detta ansvarsområde inkluderar rapporten även Island, som hittills stått utanför det nordiska samarbetet på försvarsområdet. Sverige bör ta initiativet och fortsätta utvecklingen av det nordiska försvarssamarbetet och bejaka inriktningen i Stoltenbergs rapport.

Medlemskap i Nato

- Moderaterna bör ta initiativ till att Sverige ska söka medlemskap i Nato.

Nato omfattar 28 medlemsländer med över 900 miljoner innevånare och över 70 procent av världens totala försvarsutgifter. Försvarsalliansen står inför stora utmaningar och ska i slutet av detta år anta ett nytt strategiskt koncept. Moderaterna anser att Sverige ska söka medlemskap i Nato. En förutsättning är att det finns ett opinionsmässigt stöd för ett medlemskap. Nato är en viktig del av Europas säkerhetsstruktur och Natos utveckling påverkar oss vare sig vi vill det eller inte.

Att Sverige deltar i Nato-ledda fredsfrämjande operationer är idag inget anmärkningsvärt. Att Sverige inte är medlem i Nato medför emellertid svårigheter såväl på strategisk som på operativ nivå. Ett medlemskap i Nato skulle öka Sveriges politiska inflytande och inkludera svensk militär i hela det strategiska och operativa arbetet vid gemensamma insatser. Moderaterna bör verka för att påverka opinionen i riktning för ett svenskt medlemskap i Nato.

Försvarsmaktens inriktning

- För att säkerställa Försvarsmaktens framtida behov behöver sannolikt försvarsanslaget ökas inom en period på 5-8 år.
- Överföring av resurser från försvarets stöd- och ledningsfunktioner till den operativa verksamheten måste fortsätta.
- Direktutbildningen till Hemvärnet bör utökas och genomföras på flera orter än idag.

Riksdagens beslut om försvarets nya inriktning från juni 2009, innebär ett välkommet avbrott i en långvarig socialdemokratisk trend av nedläggningar och besparingar inom försvaret. Inriktningsbeslutet syftar till att öka antalet tillgängliga förband i insatsorganisationen och därmed Sveriges försvarsförmåga. Inriktningen omfattar bl.a. ett nytt personalförsörjningssystem och en sammanhållen insatsorganisation för insatser både inom och utom landet.

Försvarsmaktens dimensioneringsgrund ska baseras på de rådande säkerhetspolitiska förutsättningarna. Det är Försvarsmaktens operativa behov som ska utgöra grunden för rekrytering, utbildning av soldater och materielanskaffning.

Försvarsmakten ska fortsätta den påbörjade inriktningen mot en insatsorganisation med tillgängliga och kvalificerade förband. Insatsorganisationen ska utgöras av stående och kontrakterade förband, samt Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna.

Införandet av det nya personalförsörjningssystemet är förknippat med vissa osäkerheter. Såväl pliktutredningen som Försvarsmakten och regeringen har gjort bedömningar att införande av det nya personalsystemet är möjligt inom nuvarande budgetram. Det kan däremot inte uteslutas att mer resurser kan komma att krävas.

Sverige är beroende av god underrättelseinformation för att kunna följa förändringar i hotbilden mot vårt land. Samordningen mellan olika nationella underrättelseorgan bör utvecklas, liksom eventuella behov av att stärka förmågan till underrättelseinhämtning.

Arbetet med att föra över resurser från stödverksamheter såsom Totalförsvarets forskningsinstitut, Försvarets materielverk, Försvarshögskolan, och Försvarsmaktens logistik till Försvarsmaktens operativa verksamhet måste fortsätta. Detta arbete bör även omfatta Försvarsmaktens högkvarter och ledningsorganisation. Vi föreslår även att vissa strategiska funktioner inom Försvarsmakten bör föras över till Regeringskansliet.

Direktutbildning till Hemvärnet

Regeringens nya inriktning av försvaret omfattar också en ambitionsökning för Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna. Antalet personer som uppfyller sina kontrakt ska öka från drygt 13 000 till 22 000 och personalen ska ha tjänstgöringsskyldighet utan beslut om hemvärnsberedskap eller höjd beredskap. I den nya insatsorganisationen ska personalen kunna röra sig mellan stående och kontrakterade förband och Hemvärnet.

För att säkerställa personalförsörjningen till Hemvärnet bedriver man redan idag direktutbildning. Direktutbildningen har visat sig mycket framgångsrik och håller hög kvalitet. Dessutom har man i flera fall lyckats rekrytera kvinnor i väsentligt högre grad än inom Försvarsmakten i övrigt.

I takt med att de militära utbildningsförbanden har lagts ner i stora delar av Sverige utgör Hemvärnet inte sällan den enda militära anknytningen i regionen/länet. För att klara av att rekrytera till Hemvärnet och Försvarsmaktens övriga insatsorganisation bör Hemvärnet kunna bedriva grundläggande militär utbildning, som direkt kvalificerar för vidare utbildning inom Försvarsmakten. Utbildningsplatserna bör ha en stor geografisk spridning för att täcka in upptagningsområden som idag saknar annan militär närvaro.

Skydd av kritisk infrastruktur

- Samhällets samlade resurser ska användas för att skydda viktiga flöden av bl.a. råvaror, varor, information och människor.
- De nationella skyddsstyrkorna måste få en tydligare roll avseende skydd av militära anläggningar och kritisk infrastruktur.

Dagens samhälle är helt beroende av att flöden av råvaror, varor, information, och människor fungerar. På kort tid kan avbrott i kritiska flöden få mycket stora konsekvenser på ekonomi och viktiga samhällsfunktioner. Samhällets samlade resurser måste samordnas för att ge bästa möjliga skydd mot sådana avbrott oavsett om orsaken är en olycka eller en riktad attack. Detta innefattar också attacker mot IT-system och andra viktiga samhällsfunktioner, som kan ha kriminella organisationer eller andra länder som avsändare.

Det ska vara en uppgift för Försvarsmakten att med möjliga medel stötta samhället i att upprätthålla och skydda kritisk infrastruktur såsom hamnar, flygplatser, viktiga knutpunkter för informationsflöden, kärnkraftverk, dammar etc. Med sin tydliga lokala koppling har Hemvärnet, med de nationella skyddsstyrkorna, en viktig roll att fylla i skyddet av militära anläggningar och kritisk infrastruktur.

Flygpatrullering över Island och Baltikum

- Sverige bör erbjuda sitt deltagande i patrulleringen av luftrummen över Baltikum och Island.

Den strategiska betydelsen av Barentsområdet förväntas öka inom en nära framtid. Därmed ökar också kraven på luft- och sjöövervakning. Torvald Stoltenberg föreslår i sin rapport att Sverige ska samarbeta med övriga nordiska länder om luftövervakning och patrullering av Island och angränsande luftrum. Redan idag pågår arbetet med att stärka samarbetet avseende luftövervakningen mellan Sverige, Norge och Finland. Därmed ligger det nära till hands att även medverka i luftpatrullering. Gemensam övervakning och patrullering av Island och angränsande luftrum vore ett stort steg för den nordiska solidariteten.

Under sommaren 2009 patrullerade tjeckiska Gripen-plan de baltiska staternas luftrum. Uppdraget beskrevs som mycket lyckat och Gripen-planen uppvisade hög tillförlitlighet och verkningsgrad. Även Sverige bör ställa upp och delta i patrulleringen av det baltiska luftrummet i den mån Försvarsmaktens resurser medger och efterfrågan föreligger.

Östersjön och sjöövervakning

- Samverkan mellan sjöövervakande myndigheter nationellt och internationellt måste förbättras.
- Försvarsmaktens förmåga till patrullering under och över havsytan måste säkerställas.

Östersjöns strategiska betydelse ökar och behovet av övervakning med den. Sverige bör fortsätta driva det påbörjade samarbetet mellan Östersjöns strandstater om bl.a. gemensam övervakning och sjöräddning. Svenska myndigheter måste noga följa byggnationen av Nord Stream och tillse att de krav och villkor som fastställts för byggnationen efterlevs.

Även inom Sverige är frågan om samverkan aktuell i synnerhet mellan Försvarsmaktens marina förband och Kustbevakningen. Regeringen bör se över hur samarbetet kan förbättras mellan Kustbevakningen och Försvarsmaktens, samt eventuella andra svenska sjöoperativa myndigheter. En sådan översyn bör även beakta eventuella behov av lagändringar för att öka samverkan mellan de sjögående myndigheterna.

Försvarsmaktens förmåga till patrullering och sjöövervakning av Östersjön och Västerhavet, såväl under som över ytan, måste säkerställas. På sikt kan det finnas behov av fler plattformar och med längre uthållighet.

Internationell övningsverksamhet

- Försvarsmaktens internationella övningsverksamhet måste utvecklas.

Sveriges nya säkerhetspolitik och inriktningen att Sverige både ska kunna ge och ta emot militär hjälp ökar kraven på förmåga att kunna samverka med andra länders militär. För att säkerställa Försvarsmaktens interoperabilitet bör den internationella övningsverksamheten utvecklas. Genom internationella övningar kan svenska förband följa och ta del av andra länders taktiska och tekniska utveckling. Detta gäller såväl för armé- flyg- och marina förband.

Sverige måste även fortsättningsvis delta och kunna stå värd för internationella övningar med hög komplexitet. Sverige har goda, och i vissa fall unika, övningsförutsättningar och dessa bör utnyttjas och erbjudas till andra länder. Övningsområden i norra Sverige bör ses som en strategisk resurs för hela EU.

Fredsfrämjande internationella insatser

- Sverige bör ha cirka 2 000 soldater i internationella fredsfrämjande insatser.
- Sverige bör fokusera på ett fåtal, men större, fredsfrämjande insatser.
- Den civil-militära samverkan vid fredsfrämjande insatser måste förbättras.

Försvarsmaktens förmåga att genomföra internationella fredsfrämjande insatser ska öka. På sikt bör Försvarsmakten ha förmåga att hålla upp till 2 000 soldater i fredsfrämjande insatser, över en längre tidsperiod. Genom upprättandet av stående och kontrakterade förband skapas förutsättningar för att effektivt kunna tillvarata förbandens erfarenheter från utlandstjänst. Medverkan i internationella insatser stärker därmed försvarsförmågan.

Militära fredsfrämjande insatser kan aldrig ses som en ensidig lösning på konflikter. Därför måste militära insatser betraktas som en del i ett samlat arbete för att skapa säkerhet och utveckling. Samordning mellan militära och civila insatser är en förutsättning för långsiktig stabilitet och utveckling. Utvecklingen av det civil-militära samarbetet kräver tydlig politisk styrning. För att åstadkomma en effektiv resursanvändning bör Sveriges fokusera på ett fåtal, men större, insatser.

FN-ledda fredsinsatser

Regeringen har uttalat en ambition om att öka antalet svenska soldater i fredsfrämjande insatser. Samtidigt är antalet svenska soldater i FN-ledda insatser lägre än på mycket länge. Behovet av militära fredsfrämjande insatser är stort och huvuddelen av de pågående insatserna genomförs under FN:s ledning. Majoriteten av dessa FN-ledda insatser utförs med militär från länder utanför EU och Nordamerika.

Sverige bör öka sitt engagemang i FN-ledda operationer och aktivt verka för att öka deltagandet av soldater från EU och Nordamerika.

Moderaternas försvarskommitté

Rolf Gunnarsson

Karin Enström

Nils Oskar Nilsson

Isabella Jernbeck

Rolf K Nilsson

Ulf Grape